

Методические рекомендации по структуре и содержанию проведения практического занятия

Назначение:	установление тесной связи между теорией и практикой, формирование умений и навыков.
Цель:	способствовать закреплению и углублению теоретических знаний учащихся и осуществлению объективного контроля знаний.
Дидактическая цель:	формирование у учащихся профессиональных умений и навыков.

Задачи:

- развивать интерес у учащихся к применению теоретических знаний на практике;
- учить учащихся самостоятельно делать сравнение, обобщение, выводы.

Содержание практических работ.

- изучение законодательных актов и нормативных документов, справочных материалов и их текстовое оформление;
- заполнение различной бланочной документации;
- решение ситуационных и предметно-практических задач;
- деловые игры и их элементы;
- проектирование учебно-профессиональной деятельности;
- составление конспекта, тезисов;
- произведение расчётов;
- работа на тренажёре;
- составление и оформление деловых бумаг и т.д.

Практическое занятие состоит из следующих структурных элементов, определяющих все этапы обучения:

1. подготовительный этап: организация группы, определение её готовности к выполнению задания (мотивация, формирование опорных знаний, умений и навыков. Большое значение имеет четкая постановка познавательной задачи);
2. этап осуществления процесса обучения: систематизация и обобщения теоретических знаний, необходимых для выполнения работы, инструктаж преподавателя, распределение дифференцированных заданий, самостоятельное выполнение каждым учащимся индивидуального задания.

Эффективность практических занятий зависит в значительной степени от того, как проинструктированы учащиеся о выполнении практических работ. С этой целью можно использовать инструктивные карты для самостоятельного проведения учащимися таких работ.

Карты позволяют не описывать подробно весь ход выполняемой работы, а уделить внимание наиболее существенным моментам: практическим действиям, учащиеся получают возможность спланировать свою деятельность.

Инструктивная карта:

1. Тема.
2. Цель работы.
3. Оборудование.
4. Вопросы для повторения.
5. Ход работы

Педагогическая ценность подобных карт заключается в том, что они представляют собой чёткую инструкцию для самостоятельной работы учащихся. В случае необходимости, если

учащийся пропустил какое - либо занятие, он может выполнить задания индивидуально во вне учебное время.

На этом этапе некоторым учащимся нужна помощь, коррекция действий, проверка промежуточных результатов. Опытные преподаватели не спешат подсказать учащимся готовое решение или исправить допущенную ошибку, а наоборот, наблюдают за достижением учащегося, одобряют или, наоборот, предупреждают о возможной неудаче, ставят вспомогательные вопросы.

Последовательно от занятия к занятию нарастают требования к самостоятельности учащихся при выполнении практических работ 3 этап анализа результатов выполнения работы: выявление типичных ошибок и их коллективный разбор; индивидуальная работа с учащимися, которые неплохо усвоили учебные элементы, не вызвавшие затруднения у большинства.

Модель практического занятия

Тема Цели

Основная функция практического занятия - формирование умения применять ранее полученные теоретические знания для решения практических задач.

Основная особенность практического занятия - выдержать методику формирования практических умений, которое состоит из нескольких этапов:

1 этап. Организационный:

Постановка задач и целей для учащихся; Проверка готовности учащихся к занятию.

2 этап. Основной:

- актуализация воспроизведения опорных теоретических знаний (воспроизведение в памяти и закрепление знаний, т.е. практические навыки должны быть теоретически обоснованы);
- показ образца (например, решение типовой задачи у доски);
- самостоятельное решение по образцу (парная или индивидуальная работа учащихся);
- самостоятельное решение (без ориентированной основы);
- перенос знаний в нестандартные ситуации.

3 этап. Заключительный:

- подведение итогов занятия и анализ результатов деятельности (освоение рефлексивного анализа);
- выдача домашнего задания.

3 типа уроков П.О. (практического обучения)

1 ТИП - урок освоения трудовых приёмов и операций

(как составить, трудовое соглашение, договор и т.д.)

Цель: формирование технологических знаний, практических умений, выполнения изучаемых приемов и операций.

2 ТИП – урок освоения технологических процессов и операций.

Цель: совершенствование и закрепление умений применять различные сочетания операций и приемов при выполнении практических и производственных работ.

3 ТИП – контрольно – проверочные уроки.

Цель – определение степени подготовки учащихся за определенный период обучения;
степени осознанности, прочности и глубины сформированности умений и навыков.

Қостанай әлеуметтік - техникалық колледжі
Костанайский социально - технический колледж
Практикалық сабақ жоспары:
План практического занятия

Тобы						
Группа						
Күні						
Дата						

Сабақтың тақырыбы /темы урока/: _____

Сабақтың мақсаты /цели урока/: _____

Ұйымдастыру /сформировать/: _____

Дамыту /развивать/: _____

Енгізу /прививать/: _____

Сабақты жабдықтау /оснащение занятия/: _____

Пәнарал және пәнішілік байланыс /межпредм. И внутрипредм. связи/: _____

Оқушылардың білімдеріне, іскерлігіне, ептілігіне қойылатын талаптар
/квалификационные требования к знаниям, умениям и навыкам учащихся/:

**Практикалық сабақтың құрылымы (жүргізілуі)
/структура (ход) практического занятия/.**

1. Ұйымдастыру бөлімі /организационная часть/: 3 мин.

1.1. Сәлемдесу приветствие/;

1.2. Оқушылардың сабаққа деген дайындығын тексеру, қадағалау
/проверка наличия учащихся, их готовность к уроку/; _____

2. Кіріспенің жобасы / вводный инструктаж/: 12 мин.

2.1. Жаңа тақырыпты меңгеу, оның мақсаттары
/сообщение темы и целей занятия/;

2.2. Оқушылардың білімін тексеру
/проверка знаний учащихся/;

2.3. Оқушылардың сабақтың тақырыбына нұсқауы
/инструктирование учащихся по теме занятия/;

2.4. Нұсқау материалдарын бекіту
/закрепление материала инструктажа/

**3. Оқушылардың өзіндік жұмысы және ағымдағы жобалар
/самостоятельная работа учащихся и текущий инструктаж/ 65 мин.**

3.1. Жаттығулар, үлестімелі карточкалар
/управления. Задания по карточкам/;

3.2. Ағымдағы нұсқаулардың тәртібі

*/порядок текущего инструктажа/;
а/ жұмыс орнын қадағалау мақсаты
/целевые обходы рабочих мест/;
б/ оқушылардың іс-әрекеттерін қадағалау
/наблюдение за действиями учащих/;
в/ қпүіпсіздік техникасының ережесін сақтау
/наблюдение за соблюдением техники безопасности/;
г/ қажетті көмек көрсету
/оказание необходимой помощи/*

3.3. Оқушылардың орындалған жұмыстарын қабылдау
/прием выполнения учащимися работ/;

3.4. Жұмыс орындарын қалыпқа келтіру
/приведение в порядок рабочего места/;

10 мин

4. Қорытынды жобалар /заключительный инструктаж/

4.1. Барлық сабаққа талдау жүргізу /анализ итогового занятия/:
*а/ орындалған тапсырманың көлемі сапасы
/объем и качество выполненных заданий/;
б/ қаіпсіздік техниканың сақталуы
/соблюдение техники безопасности/;
в/ еңбек тәртібін сақтау
/соблюдение дисциплины труда/;*

4.2. Бағалау жіне оларды журналға қою
/комментирование оценок и их выставление в журнал/;

4.3. келесі өтілетін сабақ тақырыбымен таныстыру
/сообщение темы следующего занятия/;

4.4 Үйге тапсырма /задание на дом/:

*тақырып бойынша теориялық деректерді қайталау
/повторить теоретический материал по теме/;*

Оқытушы /преподаватель/: _____

Қостанай әлеуметтік - техникалық колледжі
Костанайский социально - технический колледж
Практикалық сабақ жоспары:
План практического занятия

Тобы						
Группа						
Күні						
Дата						

Сабақтың тақырыбы /темы урока/: _____

Сабақтың мақсаты /цели урока/: _____

Ұйымдастыру /сформировать/: _____

Дамыту /развивать/: _____

Енгізу /прививать/: _____

Сабақты жабдықтау /оснащение занятия/: _____

Пәнарал және пәнішілік байланыс /межпредм. И внутрипредм. связи/: _____

Оқушылардың білімдеріне, іскерлігіне, ептілігіне қойылатын талаптар
/квалификационные требования к знаниям, умениям и навыкам учащихся/:

**Практикалық сабақтың құрылымы (жүргізілуі)
/структура (ход) практического занятия/.**

1. Ұйымдастыру бөлімі /организационная часть/: 3 мин.

1.1. _____

1.2. _____

2. Кіріспенің жобасы / вводный инструктаж/: 12 мин.

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

2.4. _____

2.5. _____

2.6. _____

3. Оқушылардың өзіндік жұмысы және ағымдағы жобалар /самостоятельная работа учащихся и текущий инструктаж/

65 мин.

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

3.4. _____

3.5. _____

3.6. _____

4. Қорытынды жобалар /заключительный инструктаж/

10 мин

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

4.4 Үйге тапсырма /задание на дом/: _____

Оқытушы /преподаватель/: _____

Литература

1. О.С. Булатова «Искусство современного урока», Москва, АCADEMIA, 2006
2. С.В. Кульневич, Т.П. Лакоценина «Не совсем обычный урок». Практическое пособие. Воронеж 2006
3. Е.С. Полат «Новые педагогические и информационные технологии в системе образования», Москва, АCADEMIA, 2005
4. М.М. Поташник «Управление качеством образования». Педагогическое общество России, Москва, 2006

Қостанай облысының білім басқармасы
Управление образования Костанайской области
Қостанай әлеуметтік – техникалық колледжі
Костанайский социально – технический колледж

Бекітемін:

Утверждаю:

Директор

КСТК

В.М. Шевцов.

2008 ж.г.

Тәжірибелік сабақты мазмұны және құрылымына сәйкес өткізуге әдістемелік нұсқаулар

Методические рекомендации по структуре и содержанию проведения практического занятия

Копия	Код	Издание	Разработал	Согласовал	Согласовал
	МР КСТК 23-08	первое	Никулина Л.М.	Ахметова Ж.Н.	Пролыгина Т.М.

Қостанай қаласы
г.Қостанай

Практикалық сабақты өткізудің құрылымы және мазмұны бойынша әдістемелік нұсқаулар

Арналуы: теория мен практика арасында тығыз байланыс орнату, шеберлік пен дағдыларын қалыптастыру.

Мақсаты: оқушылардың теориялық білімін бекіту мен тереңдетуге және білімді объективті бақылауын жүзеге асыруға мүмкіндік беру.

Дидактикалық мақсаты: оқушылар дағдыларының кәсіби шеберлігін қалыптастыру.

Міндеттер:

- оқушылардың практикада теориялық білімдерін қолдануға қызығушылықтарын дамыту;
- оқушыларды өз бетінше салыстыру, жалпылау, қорытынды жасауға үйрету.

Практикалық жұмыстың мазмұны:

- заңнамалық актілерді және нормативті құжаттарды, анықтамалық материалдарды және олардың мәтіндік ресімделуін оқу;
- түрлі бланкілі құжаттамаларды толтыру;
- ситуациялық және пән практикалық міндеттерді шешу;
- іскер ойындар және олардың элементтері;
- оқу-кәсіби әрекетті жобалау;
- конспект, тезистер құру;
- есептеулерді жүргізу;
- тренажердегі жұмыс;
- іскер қағаздарын т.б. құру және ресімдеу.

Практикалық сабақ оқытудың барлық кезеңін анықтайтын, келесі құрылымдық элементтерден құрылады:

1. даярлық кезеңі топты ұйымдастыру, тапсырмаларды орындауға даярлықтарын анықтау (дәлелдеу, тірек білім, және шеберлік дағдыларын қалыптастыру, Танымдық міндеттерді айқын қоюдың маңызы үлкен.)

2. Оқыту үрдісін жүзеге асыру кезеңі: жұмысты орындау үшін қажетті теориялық білімдерді жүйелеу және жалпылау, оқытушының нұсқау, оқушылардың жеке тапсырмаларды өз бетінше орындаулары. Практикалық сабақтың әсерлілігі практикалық жұмысты орындау туралы оқушылар қалай айтып түсіндіргеніне байланысты. Осы мақсатпен оқушылар осындай жұмыстарды өз беттерінше өткізу үшін нұсқаулық карталарды пайдалануға болады. Карталар орындалатын жұмыстың толығымен сипаттамай ғана, маңызды орындарға көп назар аударады; практикалық әрекеттерге, оқушылар әрекеттерін жоспарлауға мүмкіндік береді.

Нұсқаулық карта.

1. Тақырып.
2. Жұмыстың мақсаты.
3. Құрал саймандар.
4. Қайталау үшін сұрақтар.
5. Жұмыс барысы.

Осындай карталардың педагогикалық маңыздылығы оқушылардың өз бетінше жұмыстары үшін айқын нұсқау болғандығы. Қажет болғанда егер оқушы сабақты қалдырса, онда ол тапсырманы жеке сабақтан тыс уақытта орындай алады.

Кейбір оқушыларға осындай кезеңде көмек, әрекетті реттеу, аралық нәтижелерді тексеру керек. Тәжірибелі оқытушылар даяр шешімді оқушыларға беруге немесе жіберілген қателерді түзетуге асықпайды, керісінше, оқушылардың жетістіктерін

қадағалайды, мақұлдайды немесе, керісінше, мүмкін болатын кемшіліктер туралы алдын ала айтады, қосымша сұрақтар қояды.

Сабақтан сабаққа практикалық тапсырманы орындауларына талаптар өсе береді: типтік қателерді анықтау және ұжымдық талдау; оқу элементтерін жаман меңгермеген, көпшілігінде қиындық болмаған оқушылармен жеке жұмыс.

Практикалық жұмыстың моделі

Мақсаттың тақырыбы: Практикалық сабақтың негізгі функциясы - практикалық міндеттерді шешу үшін алдында алған теориялық білімдерін пайдалану шеберлігін қалыптастыру.

Практикалық сабақтың негізгі ерекшелігі: келесі кезеңдерден тұратын практикалық шеберлігін қалыптастыру әдістемесін сақтап қалу:

1 кезең. Ұйымдастыру:

- Оқушылар үшін міндеттер мен мақсаттарды қою. Оқушылардың сабаққа даярлықтарын тексеру.

2 кезең. Негізгі:

- тірек теориялық білімдерін қайта еске түсірулерін өзектендіру (естерінде сақтауларын қайта түсіну және білімдерін бекіту, яғни практикалық дағдылары теориялық дәлелденуі керек).
- үлгілерді көрсету (мысалы, типтік есептерді тақтада шығару);
- үлгі бойынша өз бетінше шығару (жұптық немесе жеке жұмыс);
- өз бетінше шығару (негізі бағытталмаған);
- білімдерін стандарттан тыс ситуацияға жеткізу.

3 кезең. Қорытынды:

- сабақтың қорытындысын жасау және әрекеттің нәтижесін талдау (рефлексивті талдауды меңгеру);
- үй тапсырмасын беру.

Практикалық оқытудың сабағының 3 типі:

1 типі - еңбек тәсілдері және операцияларын меңгеру сабағы (еңбек шартын, келісімін т.б. қалай жасау).

Мақсаты: технологиялық білімді, практикалық шеберлікті, оқу тәсілдері мен операцияларын қалыптастыру.

2 типі - технологиялық үрдістері мен операцияларын меңгеру сабағы.

Мақсаты: практикалық және өндірістік жұмыстарды орындауда түрлі операциялар мен тәсілдерді пайдалану шеберлігін жетілдіру және бекіту.

3 типі - бақылау-тексеру сабақтары.

Мақсаты: оқытудың белгілі кезіндегі оқушылардың даярлық дәрежесін; шеберліктері және дағдыларының қалыптасу беріктігі мен тереңдігі, сезінушілік дәрежесін анықтау.

Қостанай әлеуметтік - техникалық колледжі
Костанайский социально - технический колледж
Практикалық сабақ жоспары:
План практического занятия

Тобы						
Группа						
Күні						
Дата						

Сабақтың тақырыбы /темы урока/: _____

Сабақтың мақсаты /цели урока/: _____

Ұйымдастыру /сформировать/: _____

Дамыту /развивать/: _____

Енгізу /прививать/: _____

Сабақты жабдықтау /оснащение занятия/: _____

Пәнарал және пәнішілік байланыс /межпредм. И внутрипредм. связи/: _____

Оқушылардың білімдеріне, іскерлігіне, ептілігіне қойылатын талаптар
/квалификационные требования к знаниям, умениям и навыкам учащихся/:

**Практикалық сабақтың құрылымы (жүргізілуі)
/структура (ход) практического занятия/.**

1. Ұйымдастыру бөлімі /организационная часть/ 3 мин.

1.1. Сәлемдесу приветствие/;

*1.2. Оқушылардың сабаққа деген дайындығын тексеру, қадағалау
/проверка наличия учащихся, их готовность к уроку/; _____*

2. Кіріспенің жобасы / вводный инструктаж/ 12 мин.

*2.1. Жаңа тақырыпты меңгеу, оның мақсаттары
/сообщение темы и целей занятия/;*

*2.2. Оқушылардың білімін тексеру
/проверка знаний учащихся/;*

*2.3. Оқушылардың сабақтың тақырыбына нұсқауы
/инструктирование учащихся по теме занятия/;*

*2.4. Нұсқау материалдарын бекіту
/закрепление материала инструктажа/*

**3. Оқушылардың өзіндік жұмысы және ағымдағы жобалар
/самостоятельная работа учащихся и текущий инструктаж/ 65 мин.**

- 3.1. Жаттығулар, үлестімелі карточкалар /управления. Задания по карточкам/;
- 3.2. Ағымдағы нұсқаулардың тәртібі /порядок текущего инструктажа/;
- а/ жұмыс орнын қадағалау мақсаты /целевые обходы рабочих мест/;
- б/ оқушылардың іс-әрекеттерін қадағалау /наблюдение за действиями учащихся/
- в/ қауіпсіздік техникасының ережесін сақтау /наблюдение за соблюдением техники безопасности/;
- г/ қажетті көмек көрсету /оказание необходимой помощи/
- 3.3. Оқушылардың орындалған жұмыстарын қабылдау /прием выполнения учащимися работ/;
- 3.4. Жұмыс орындарын қалыпқа келтіру /приведение в порядок рабочего места/;

4. Қорытынды жобалар /заключительный инструктаж/

10 мин

- 4.1. Барлық сабаққа талдау жүргізу /анализ итогового занятия/:
- а/ орындалған тапсырманың көлемі сапасы /объем и качество выполненных заданий/;
- б/ қауіпсіздік техниканың сақталуы /соблюдение техники безопасности/;
- в/ еңбек тәртібін сақтау /соблюдение дисциплины труда/;
- 4.2. Бағалау жіне оларды журналға қою /комментирование оценок и их выставление в журнал/;
- 4.3. келесі өтілетін сабақ тақырыбымен таныстыру /сообщение темы следующего занятия/;

4.4 Үйге тапсырма /задание на дом/:

- тақырып бойынша теориялық деректерді қайталау /повторить теоретический материал по теме/;

Оқытушы /преподаватель/: _____

Қостанай әлеуметтік - техникалық колледжі
Костанайский социально - технический колледж
Практикалық сабақ жоспары:
План практического занятия

Тобы						
Группа						
Күні						
Дата						

Сабақтың тақырыбы /темы урока/: _____

Сабақтың мақсаты /цели урока/: _____

Ұйымдастыру /сформировать/: _____

Дамыту /развивать/: _____

Енгізу /прививать/: _____

Сабақты жабдықтау /оснащение занятия/: _____

Пәнарал және пәнішілік байланыс /межпредм. И внутрпредм. связи/: _____

Оқушылардың білімдеріне, іскерлігіне, ептілігіне қойылатын талаптар
/квалификационные требования к знаниям, умениям и навыкам учащихся/:

**Практикалық сабақтың құрылымы (жүргізілуі)
/структура (ход) практического занятия/.**

1. Ұйымдастыру бөлімі /организационная часть/: 3 мин.

1.1. _____

1.2. _____

2. Кіріспенің жобасы / вводный инструктаж/: 12 мин.

2.1. _____

2.2. _____

2.3. _____

2.4. _____

2.5. _____

2.6. _____

3. Оқушылардың өзіндік жұмысы және ағымдағы жобалар /самостоятельная работа учащихся и текущий инструктаж/

65 мин.

3.1. _____

3.2. _____

3.3. _____

3.4. _____

3.5. _____

3.6. _____

4. Қорытынды жобалар /заключительный инструктаж/

10 мин

4.1. _____

4.2. _____

4.3. _____

4.4 Үйге тапсырма /задание на дом/: _____

Оқытушы /преподаватель/: _____

Әдебиет:

1. О.С. Булатова «Қазіргі сабақтың өнері»
2. С.В. Кульневич, Т.П. Локачина «Мүлде жай сабақ емес» Практикалық құрал. Воронеж, 2006
3. Е.С. Полат «Білім жүйесіндегі жаңа педагогикалық және ақпараттық технологиялар»
4. М.М. Поташник «Білім сапасын басқару» педагогикалық қоғам